
Saksnr: 2020/12-69
Saksbehandlar: Tor Ivar Sandvik, Susan
Husabø

Saksgang

Utval	Utv.saksnr.	Møtedato
Hovudutval for opplæring og kompetanse		17.02.2021
Fylkesutvalet		02.03.2021
Fylkestinget		09.03.2021

Reisetidsgaranti for elevar i vgo - oppfølging av lokal forskrift om inntak og formidling

Forslag til innstilling

1. Fylkestinget vedtek at det ikkje blir innført ein reisetidsgaranti i Vestland fylkeskommune
2. Fylkesrådmannen vil hente erfaringar frå inntaket til skuleåret 2021/22 for å vurdere kva effektar ny lokal forskrift om inntak og formidling har på tal vidare søkte

Samandrag

Vestland fylkesting vedtok 29.9.2020 at det skal utgreiast ein reisetidsgaranti i Vestland.

Fylkesrådmannen vurderer det slik at søkarar som får tilbod innafor tilhøyrande inntaksområde vil ha ei påreknelig reisetid. Nokre programområde på yrkesfagleg vg2 er smale og tilbydd på færre skular på bakgrunn av grunnlag for søking og arbeidslivets behov for kompetanse og arbeidskraft, og vil ikkje kunne omfattast av ein reisetidsgaranti. Det same vil gjelde søkarar som søker tilbod som ikkje blir gitt i eige inntaksområde.

Til vg1 var 115 av 8328 søkarar (1,4 %) vidare søkt til ein skule dei ikkje hadde søkt på, medan det for vg2 gjaldt 109 av 6852 (1,6 %) av søkarane. Om lag halvparten av dei vidare søkte fekk «unødig lang reiseveg».

For å gi ein reisetidsgaranti må opplæringstilboda vere overdimensjonerte, noko som vil vere kostnadsnevjande.

Rune Haugsdal
fylkesrådmann

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn

Vestland fylkesting handsama 29.9.2020 PS 107/2020 lokal forskrift om inntak og formidling.

Vedtaks punkt 6 var som følger:

Reisetidsgaranti
Ingen elevar skal reise unødig langt, og difor meiner vi det skal utredast ein reisetidsgaranti i Vestland.

Fylkesrådmannen legg med dette fram sak om reisetidsgaranti i Vestland fylkeskommune.

Historikk

Ungdommane sin rett til vidaregåande opplæring er definert i opplæringslova § 3-1. Her heiter det mellom anna at «ungdom som har fullført grunnskolen eller tilsvarande opplæring, har etter søknad rett til tre års heiltids vidaregåande opplæring.» Vidare seier same paragraf at søkarar har rett til inntak til eitt av tre alternative utdanningsprogram på vg1 som dei har søkt på, og til to år vidare opplæring innanfor utdanningsprogrammet. Søkarar har ikkje rett til inntak ved ein bestemt skule.

Sogn og Fjordane fylkeskommune:

Sogn og Fjordane hadde ikkje formuleringar i planar eller forskrift som regulerte rettar knytt til reisetid.

Hordaland fylkeskommune:

I skulebruksplanen for Hordaland fylkeskommune, handsama hausten 2016, er utgangspunktet at flest moglege elevar ikkje skal ha meir enn ein time reisetid kvar veg til skulen. Elevar som av særskilte grunnar ikkje kan ha lang reiseveg og har krav på individuelt inntak, jf. forskrift til opplæringslova, blei tatt omsyn til. For dei andre elevane er det ønske og karakterar som avgjer kor lang reiseveg ein får.

[Forskrift om inntak til vidaregåande opplæring og formidling til læreplass i Hordaland fylkeskommune](#), §2, tredje ledd lydde som følger:

Elevar som får urimeleg lang reisetid, har rett til inntak på nærskulen etter skjønsmessig vurdering. For å få rett til slik vurdering må eleven ha ført opp nærskulen som sitt førsteval. Døme på urimeleg lang reiseveg er der søkjar må flytte på hybel, eller reisevegen inkludert evt. busskorrespondanse overskrider 60 minutt om eleven ikkje får plass på næraste skule.

Føresegna må sjåast i samanheng med at Hordaland fylkeskommune hadde kapasitetsstyrt fritt skuleval, jf. forskrifta. Søkarane stod fritt til å søke seg inn på skular i heile Hordaland uavhengig av bustad.

Lokal forskrift om inntak og formidling for Vestland fylkeskommune

Lokal forskrift om inntak og formidling i Vestland fylkeskommune har ikkje forskriftsfesta ein reisetidsgaranti. Forskrifta slår derimot fast nærskuleprinsippet med åtte ulike inntaksområde, der søkarar innan områda får tilleggspoeng ved søking til skulane i området.

Områda er definert på bakgrunn av geografi, eksisterande skule- og tilbodsstruktur og søkarmønster i dei to tidlegare fylkeskommunane. Med eit nærskuleprinsipp vil majoriteten av søkarane få tilbod innanfor eige inntaksområde. Ved inntak til eit vg1 studieførebuande løp, vil søkarane automatisk få rett til oppflytting til vg2 og vg3 på skulen dei er tekne inn til. Søkarar til yrkesfag må konkurrere på karakterpoeng til vg2.

Søkarmønster skuleåret 2020/21

Ved første inntak, per 9.7.2020, hadde 75 % av søkarane til vg1 fått tilbod om førstevalet sitt, dvs. både ønska utdanningsprogram og skule. 13,5 % hadde fått tilbod om andre ønske og 5,6 % på tredje ønske. 5,9 % av søkarane fekk tilbod på lågare ønske enn tredje ønske.

Ved ajourhaldet per 8.9.2020 hadde 79,6 % av søkerane fått tilbod om førstevalet sitt, 11 % fått tilbod om andre ønske, og 4,1 % fekk tilbod på tredje ønske. 5,3 % hadde fått tilbod på lågare ønske enn tredje ønske.

90 prosent av søkerane fekk altså oppfylt anten første- eller andreønske til skuleåret 2020/21.

Majoriteten av søkerane søker seg i stor grad til næraste skule eller ein skule i eigen region. I tidlegare Hordaland var det et skilje mellom Stor-Bergen og resten av fylket. Utdanningsvalet til søkerane i Bergen og omlandskommunane er i stor grad styrt av kva utdanningsprogram dei ønskjer å gå på. Dei søker gjerne eitt eller fleire prioriterte utdanningsprogram både på næraste skule og skular elles i stor-Bergen. Elles i fylket er situasjonen litt annleis. Søkarane tenderer då først mot å prioritere utdanningsprogram på næraste skule eller ein annan skule i regionen. Som alternativt val, om dei ikkje kjem inn på førstevalet, prioriterer søkerane å søkje eit anna utdanningsprogram på ein skule i same region. Mobiliteten er altså monaleg større i Stor-Bergen enn i resten av fylket.

Reisetidsgaranti – vurdering av omgrep

For å greie ut ein reisetidsgaranti, har det vore behov for å definere omgrepet. Som utgangspunkt har fylkesrådmannen lagt to ulike tolkingar til grunn for vurderinga.

Etter fylkesrådmannen si vurdering kan omgrepet tolkast på to ulike måtar relatert til tid og avstand:

- a) å gi søkerane eit tilbod ved ein skule som er innafor ei maks reisetid i minuttar frå heim.
- b) å gi søkerane eit tilbod ved ein skule som ligg i nærskuleområdet søkeren tilhøyrar.

Vedtekne inntaksområde gir søkerane til vg1 rett til tilleggspoeng ved søking til skular i eige område, i tillegg til søking til utdanningsprogram/programområde som ikkje finst i eigne område. Såleis gir det søkerane ein utvida rett til inntak ved ein skule som ligg nærare heim, samanlikna med eit karakterbasert inntak. Søkarar på vg1 og vg2 studieførebuande utdanningsprogram får rett til oppflytting til vg2 og vg3.

Nærskuleprinsippet og rett til oppflytting gjeld uavhengig av ein eventuell reisetidsgaranti, men ein slik garanti vil gi ytterlegare rettar for søkerane. Nærskuleprinsippet er ei reell ending i søkerane sine rettar samanlikna med dei to tidlegare fylka sine inntaks- og formidlingsforskriftar.

Som grunnlag for vidare sakshandsaming har fylkesrådmannen lagt til grunn at ein reisetidsgaranti må tolkast som at søkerane får ein garanti for eit tilbod som er innan det aktuelle nærskuleområdet søkeren høyrer til. I denne tolkinga av omgrepet gir det også at nærskuleområda er geografisk avgrensa, og på den måten gir ei maksimal reisetid. Nærskuleområda og tal skular i området er likevel ulike i størrelse, og maksimal reisetid vil difor variere i denne tolkinga.

Fylkesrådmannen legg også til at grunn for tolkinga at om ein søker har ført opp ein skule på eit av ønska som fører til lang reiseveg vil dette ikkje utløyse ein reisetidsgaranti.

Søking til tilbod som ikkje inngår som nærskuletilbod, men der alle søkerane konkurrerer på like vilkår, jf. PS 107/2020 lokal forskrift om inntak og formidling, handsama i fylkestinget 29.9.2020, blir ikkje vurdert i lys av reisetidsgaranti.

Grunnlag for vurdering av reisetidsgaranti

Når arbeidet med justering av opplæringstilbodet startar etter søknadsfristen er ute, blir det gjort ei grundig vurdering av søkarmassen og kva tilbod som må justerast ved kvar skule og i kvar region, for å tilpasse søkartala til opplæringstilbodet. I dette arbeidet må fylkesrådmannen balansere rettane søkerane har saman med andre høve, som arbeidslivets behov for kompetanse og arbeidskraft, kapasitet i skulane og økonomiske rammer for opplæringstilbodet.

Når inntaket startar takkar ein del «Nei til skuleplass», og til andre inntaket er det mange som har konkurrert seg opp på høgare ønske enn ved første inntak. Det er difor ikkje mogeleg å få til ei justering som treff 100 %.

I arbeidet med inntaket til dei fylkeskommunale vidaregåande skulane blir det kvart år utført omfattande manuelt arbeid. Etter første inntaksrunde er det kvart år søkarar som per telletidspunktet ikkje har fått tilbod om skuleplass. Før andre og tredje inntak blir køyrt, går

fylkesrådmannen gjennom lister med søkarar utan tilbod og vidare søker desse til ledige plassar. Det blir gjort eit grundig arbeid ned på søkarnivå, for å tilby skuleplassar som er så gunstig for søkerane som mogeleg, både med tanke på val av utdanningsprogram/programområde og avstand frå heim.

Når fylkesrådmannen vidare i saka skal vurdere reisetidsgaranti, takast det utgangspunkt i søkerane som har blitt vidare søkt. At ein søkar blir vidare søkt betyr at ein blir vurdert for inntak til skular med ledig plass innan valt utdanningsprogram på vg1, men på ein skule søkaren ikkje har ført opp. På vg2 yrkesfag kan ein søkar bli vidare søkt til eit anna programområde enn ønska, men innafor utdanningsprogrammet han eller ho gjekk på vg1 og som kvalifiserer til det aktuelle vg2-tilbodet.

I arbeidet med å vurdere ein reisetidsgaranti, er det naturleg å ta utgangspunkt i desse søkerane, då dei er mest utsette for å få tilbod som kan gi uønskt lang reiseveg mellom heim og skule. Årsaka til det er at søkerane får tilbod om plass på valt utdanningsprogram/programområde der det er ledig plass. Det kan bety at ein ufrivillig kan risikere å få lengre reiseveg frå heim til skule.

Vidaresøking av søkarar utan tilbod om skuleplass til 2. og 3. inntaket skuleåret 2020/21

Fylkesrådmannen har sett på søkarar til vg1 og vg2 som til skuleåret 2020/21 blei vidare søkt av administrasjonen til 2. eller 3. inntaket. Av det totale talet vidare søkte søkarar på vg1 og vg2 er 55 % frå Bergen kommune og 16 % frå Askøy og Øygarden kommunar. Dei resterande fordeler seg på mange av dei andre kommunane i fylket. På vg1 er det til elektro og datateknologi, teknologi og industrifag og studiespesialisering dei fleste blei vidare søkt. Fylkesrådmannen har vurdert kor mange av dei som blei vidare søkt som har fått tilbod ved ein skule som gir «unødig lang reiseveg». I vurdering av reisetid, har fylkesrådmannen i denne konkrete vurderinga lagt til grunn at reise utover om lag ein time med kollektivtransport kan definerast som «unødig lang reiseveg».

Vg1

115 av 8328 søkarar blei vidare søkt, som utgjer 1,4 % av søkerane. Av desse 115 vurderer fylkesrådmannen at om lag halvparten (59) fekk unødig lang reiseveg til tilbodet dei fekk. Fram til 1.september hadde 25 av dei 59 fått tilbod på ein skule som låg nærare, halvparten ved skulen dei hadde som første ønske på søknaden sin, og er no elevar ved dei skulane. Fire av dei vidare søkte elevane til vg1 går no på ein privatskule.

Av dei 59 søkerane til vg1 som fekk unødig lang reiseveg var det 34 som i løpet av inntaksperioden ikkje fekk skuleplass nærare skulen dei hadde som første ønske. Av desse 34 var det 20 elevar som takka nei til tilbodet dei fekk eller slutta før 1. september. Fem av søkerane er elevar ved skulen dei blei vidare søkt til, to har fått plass ved skulen dei hadde som første ønske, fire er elevar ved ein annan skule og dei siste tre går i private skular i fylket.

Vg2

109 av 6852 søkarar til vg2 blei vidare søkt, og utgjer 1,6 % av søkerane. Av desse 109 fekk 61 unødig lang reiseveg. Fram til 1.september hadde 27 av desse fått tilbod ved ein skule som låg nærare, og er no elevar ved dei skulane.

Av dei 34 som ikkje fekk tilbod ved ein skule som låg nærare var det 7 som takka nei eller slutta, 16 av dei er elevar ved skulen dei blei vidare søkt til, 9 går på ein annan skule og to går i private skular i fylket.

Til vg2 blei ti søkarar som kom frå private skular vidare søkt, men ikkje til ein skule som kan definerast at søkaren fekk unødig lang reiseveg. Søkarane takka nei til dette tilbodet og gjekk vidare på privatskule. Rett til oppflytting ved same skule gjer at søkargruppa frå private skular i liten grad får innpass på offentlege vidaregåande skular sentralt i Bergensregionen.

Av tal på vidare søkte kan ein trekke ut nokre oppsummeringar:

- Avstand til skule er vesentleg for om ein startar på tilbodet, men ikkje den einaste faktoren.
- Tilbod om plass i 2. eller 3. inntaket er positivt, framfor å vente til skulestart. Det gir søkerane tid til å førebu seg.
- Først og fremst er vidare søking ei utfordring for søkarar i Bergensregionen.

- Om søkerane takkar ja eller ikkje vil avhenge av fleire faktorar. Motivasjon, tidlegare skuleprestasjonar og støtte i heim er indikatorar forskning over tid peikar på som avgjerande for om elevar fullfører eller ikkje.
- Dimensjonering og kapasitet ved skulane er avgjerande for å kunne gi tilbod til alle. Samtidig må tilboda på yrkesfag vere tilpassa læreplassituasjonen og arbeidslivets behov for kompetanse og arbeidskraft.

I arbeidet med vidaresøking legg fylkesrådmannen vekt på at søkerane skal få eit tilbod som er nærast mogeleg heim i så stor grad det lar seg gjere. Kor stort omfang det vil vere av vidaresøking ved inntaket til skuleåret 2021/22 kan fylkesrådmannen p.t. ikkje seie noko om. Søkinga, med frist 1. mars, effekt av nærskulemodell og påfølgande arbeid med justering av opplæringstilbod kan gi indikasjonar, men det er først ved arbeidet med inntaket at fylkesrådmannen vil sjå kor mange det vil gjelde.

Konsekvensar av ein reisetidsgaranti

Slik fylkesrådmannen vurderer det, vil ein reisetidsgaranti utløyse ein rett for søkerane om eit opplæringstilbod innan nærskuleområdet. Som vist under tal vidaresøkte, må truleg tal klassar utvidast for å kunne gi ein slik rett, og fylkeskommunen vil få ein overkapasitet i opplæringstilbodet.

Auke i klassetalet

For søkarar til vg1 vil trulege konsekvensar vere at fylkeskommunen må auke tal klassar i inntaksområde Stor-Bergen. Det er i hovudsak frå dette området søkarar blir vidaresøkt, og då i størst omfang på yrkesfag. Om søkinga til yrkesfag fortset å auke, vil behovet for å justere opp klassar i dette området auke.

Søkarar som blir vidaresøkt får tilbod ved skular kor det er ledig plass. Ofte kan desse skulane vere i distriktet. Ved prøveinntaka ser fylkesrådmannen at tilbod på yrkesfag i distrikta gjerne har ein lågare oppfyltingsgrad. Tilboda blir då ikkje tilrådd tatt ned fordi det vil vere behov for desse plassane for søkarar som ikkje får tilbod på skulane dei har ført opp.

Skal fylkesrådmannen garantere ein plass ved ein skule søkerane har ført opp, vil det bli færre som får tilbod til plass ved andre skular utanfor Stor-Bergen, noko som vil gi ein låg oppfyltingsgrad på tilbod ved enkelte skular. For at tilbod i distriktet ikkje skal bli redusert som følgje av ein reisetidsgaranti og at heller ikkje søkerane til desse skulane skal få eit tilbod med unødig lang reiseveg, må desse tilboda oppretthaldast. Det vil medføre ein auke i klassetal og totalt sett ein auka kostnad for opplæringstilbodet i Vestland fylkeskommune.

Bygningsmessig kapasitet og pedagogisk forsvarlegheit

For å gi alle søkerane ein rett om plass innanfor nærskuleområdet må det vere kapasitet i skulebygga for å auke tal klassar. Med kapasitet meiner fylkesrådmannen at det både skal vere tilstrekkeleg tal klasserom, verkstadar og utstyr tilgjengeleg for å kunne gi eit pedagogisk forsvarleg tilbod.

For dei arealkrevjande yrkesfaga som teknologi og industrifag og bygg- og anleggsteknikk kan det vere utfordrande å utvide klassetalet i større grad utan ei breiare vurdering av kapasitet. For yrkesfag som t.d. helse- og oppvekstfag og sal, service og reiseliv, som ikkje opererer i og med same type verkstad og utstyr, kan det vere mogeleg å utvide plasstalet i kvar klasse. Fylkesrådmannen vil ikkje tilrå å gjere dette utan å ha gjennomført prosessar med skulane for å vurdere om det er mogeleg.

Dimensjonering og arbeidslivets behov for kompetanse og arbeidskraft

Søkarar til vg2 og vg3 yrkesfag konkurrerer på karakterpoeng. I [saksutgreiinga til lokal forskrift om inntak for midling \(kap. 10\)](#) argumenterte fylkesrådmannen for kvifor rett til oppflytting frå vg1 til vg2 yrkesfag ikkje er mogeleg.

Etter fylkesrådmannen si vurdering er det også relevant å trekke desse vurderingane inn i sak om reisetidsgaranti. Tilbudsstrukturen er såpass kompleks at ein reisetidsgaranti ikkje vil vere mogeleg å gjennomføre i praksis.

Ved små tilbod, som t.d. kjemiprosess og laboratoriefag, som skal tilføre næringsliv i heile fylket kompetanse, vil det ikkje vere mogeleg å gi ein reisetidsgaranti. Alternativet vil vere å bygge opp slike tilbod fleire stader, som kan bety overkapasitet og at for mange elevar blir kvalifiserte ut i frå kva som er arbeidslivets behov.

Som nemnt innleiingsvis har søkarane til vg2 yrkesfag rett til eit programområde som bygger på vg1. Den totale tilbodsvifta på vg2 er brei, og sjølv om volumfag som t.d. industriteknologi og tømrar er representerte i store deler av fylket, vil andre tilbod vere meir spreitt og av ulik omfang. Kopla saman med at søkarane til vg2 yrkesfag ikkje har rett til oppflytting og at fylkeskommunen spelar ei viktig rolle i å tilføre arbeidslivet brei kompetanse, kan ikkje fylkesrådmannen planlegge og dimensjonere for at alle søkarane får tilbod om første ønske. Då ville den samla tilbudsstrukturen i fylket bli vesentleg smalare.

Tilbudsstruktur og effektiv bruk av fylkeskommunen sine ressursar

Omsynet til å forvalte fylkeskommunen sine ressursar effektivt tilseier at krav til minimum oppfylling i klassane vil vere viktig. Sak om opplæringstilbod for skuleåret 2021/22 legg til grunn ein oppfyllingsgrad på 85 %. Sjølv med dette kravet kan det likevel oppstå situasjonar der ein må setje i gang klassar som ikkje oppfyller kravet for at ein skal ha plassar til alle elevar med ungdomsrett. Alle elevar skal få tilbod innanfor eitt av tre ønska utdanningsprogram på vg1 eller eit tilbod på eit programområde på vg2 som dei er kvalifiserte for.

Krav til oppfyllingsgrad vil primært ha konsekvens for distriktsskular og til nokre av dei - i elevtal - små utdanningsprogramma. For desse tilboda er det ein risiko for at konsekvensane for tilbudsstrukturen på sikt vil vere meir omfattande enn at klassetalet det einskilde året blir justert ned.

Når fylkesrådmannen legg til grunn at den økonomiske ramma for opplæringstilbodet ikkje blir auka, kan ein reisetidsgaranti få konsekvensar for tilbod utanfor inntaksområde Stor-Bergen. Som vist under tal vidaresøkte, er det ein overvekt at søkarar frå dette inntaksområdet som får tilbod om skuleplass utanfor eige område. Skal desse søkarane få tilbod i eige inntaksområde, må truleg klassetalet aukast. Praksis har vore at enkelte klassar med låg oppfyllingsprosent utanfor Stor-Bergen har vore oppretthaldt ettersom plassane er naudsynte for å gi søkarar frå andre stader eit tilbod. Særleg er dette knytt til tilbod innan elektro og datateknologi, industri og teknologifag og helse- og oppvekstfag, men kan også gjelde tilbod innan andre utdanningsprogram.

Skal alle søkarane få tilbod i eige inntaksområde er det truleg at fylkeskommunen må oppretthalde tilbod med låg oppfyllingsgrad utanfor Stor-Bergen, i tillegg til å opprette ekstra klassar i stor-Bergen. Mogelegheita for å opprette ekstra klassar ved ein gitt skule eller i eit område vil også avhenge av kapasitet i skulebygga.

Fylkesrådmannen sine vurderingar

Søkarmønsteret i Vestland og dei to tidlegare fylkeskommunane viser at søkarane tradisjonelt sett søker seg til eit tilbod i eigen region. Dei åtte vedtekne nærskuleområda gir søkarar til vg1 ytterlegare rett på nærskulepoeng til skulane i eigen region.

Nærskuleområda kan bidra til å sikre at færre søkarar til vg1 kan få lang reiseveg. Elevar på vg1 studieførebuande utdanningsprogram har rett til oppflytting til neste nivå, medan søkarar til vg2 yrkesfag søker karakterbasert.

Til vg1 var 115 av 8328 søkarar (1,4 %) vidaresøkt til ein skule dei ikkje hadde søkt på, medan det for vg2 gjaldt 109 av 6852 (1,6 %) av søkarane. Om lag halvparten av dei vidaresøkte fekk «unødig lang reiseveg».

Når fylkesrådmannen har vurdert om det er mogeleg eller føremålstenleg å innføre ein reisetidsgaranti, ligg det ei avveging av i kor stor grad prinsippet eller retten skal ligge til grunn for dimensjonering av plasstal, lokalt arbeidsliv sitt behov for kompetanse, oppfyllingsgrad lokalt og regionalt. I tillegg vil bygningsmessige høve påverke kva skulane har kapasitet til av tilbod og plassar.

Alternativ for søkarar som ikkje konkurrerer seg inn på næraste skule eller i nærskuleområdet er:

- a) rett til tilbud likevel (auke plasstalet eller klassetalet ved skulen)
- b) rett til tilbud ved ein anna skule

Årsaka til at ein søkar kan få tilbud ved ein skule som ligg geografisk til slik at det gir lengre reiseveg er at søkt skuletilbod er fylt opp av søkarar med høgare poengsum (frå skuleåret 2021/22 kombinasjon nærskulepoeng og karakterpoeng). Fylkesrådmannen si vurdering av vedteken nærskulematrise er at den gir tilstrekkeleg fleksibilitet ut i frå eksisterande skule- og tilbodsstruktur med kapasitet til å gi majoriteten av søkarane tilbud i eigne nærskuleområde.

Einaste reelle måten å syte for at alle får tilbud der dei ønsker, er å ha kapasitet i opplæringstilbodet til å dekke alle ønska. Slik dimensjonering vil også gi ein overkapasitet, med dei økonomiske konsekvensane det har.

Fylkesrådmannen vurderer det slik at søkarar som får tilbud innafør tilhøyrande inntaksområde vil ha ei påreknelig reisetid. På same måte vil søkarar som søker tilbud som ikkje blir gitt i eige inntaksområde ikkje kunne bli omfamna av ein reisetidsgaranti. Nærskulematrisa har blitt revidert ved to høve, og fylkesrådmannen vil i framtida også fremje sak til hovudutval for opplæring og kompetanse ved behov for justering, slik at eventuelle utilsikta negative konsekvensar blir retta opp i.

Nokre programområde på vg2 er smale og tilbydd på færre skular på bakgrunn av grunnlag for søking og arbeidslivets behov for kompetanse og arbeidskraft. Fylkesrådmannen vurderer det slik at desse søkarane søker det gitte tilbodet på bakgrunn av interesse og motivasjon, og at eventuell reisetid ikkje er ei hindring.

Ny lokal forskrift om inntak og formidling i Vestland fylkeskommune gjeld for første gong for inntak til skuleåret 2021/22. I arbeidet med vidare søking legg fylkesrådmannen vekt på at søkarane skal få eit tilbud som er nærast mogeleg heim i så stor grad det lar seg gjere. Kor stort omfang det vil vere av vidare søking ved inntaket til skuleåret 2021/22 må fylkesrådmannen vurdere i lys av søking til skuleåret 2021/22, effekt av nærskulemodell og påfølgande arbeid med justering av opplæringstilbodet. Arbeidet med inntaket vil vise kor mange søkarar det vil gjelde for.

På bakgrunn av dei samla vurderingane gjort i denne saka, tilrår ikkje fylkesrådmannen at det blir innført ein reisetidsgaranti i Vestland fylkeskommune.

Vedtakskompetanse

Fylkestinget har vedtakskompetanse

Vurderingar og verknader

Økonomi:

Innstillinga gir ikkje økonomiske konsekvensar. Ein auke i tal klassar som konsekvens av at fleire får tilbud nærare heim vil truleg gi auka kostnader. Potensielt vil det også kunne bety at skulebygg må tilpassast for å få plass til ein klasseauke.

Klima:

Ingen effekt.

Folkehelse:

Avstand mellom skule og heim er vesentleg for om ein startar på tilbodet, men ikkje den einaste faktoren. Om søkarane takkar ja eller ikkje vil vere avhengig av fleire forhold. Motivasjon, tidlegare skuleprestasjonar og støtte i heim er indikatorar forskning over tid peikar på som avgjerande for om elevar fullfører eller ikkje.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Dimensjonering og kapasitet ved skulane er avgjerande for å kunne gi tilbod til alle. Samtidig må tilboda på yrkesfag vere tilpassa læreplassituasjonen og arbeidslivets behov for kompetanse og arbeidskraft.

Konklusjon

På bakgrunn av dei samla vurderingane gjort i denne saka, tilrår ikkje fylkesrådmannen at det blir innført ein reisetidsgaranti i Vestland fylkeskommune.